

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Baggrunden for lovforslaget

Forslaget fremsættes for at klargøre lovenes krav om, at skolerne/kurserne skal være selvejende institutioner. En central del i selvejebegrebet er kravet om uafhængighed i ledelsesmæssig og økonomisk henseende. Hovedsigtet med lovforslaget er at præcisere dette og samtidig at ændre enkelte bestemmelser herom.

Det er væsentligt at tydeliggøre de frie skoler som selvejende institutioner med tilskud fra staten, der dækker den overvejende del af skolerens udgifter. Tilskuddet og skolens øvrige midler skal anvendes inden for den enkelte skoles formål, som det fremgår af loven, bekendtgørelser udstedt med hjemmel i loven og skolens godkendte vedtægt. Det årlige driftsoverskud skal forblive skolens ejendom og anvendes til styrkelse af dens økonomi, så ingen del af dens midler kommer andre formål end skolens til gode. Skoleformålet er ikke at drive forretningsmæssig virksomhed med fortjeneste for øje, eller at støtte udenforstående interesser.

Det er ikke hensigten med dette lovforslag at forhindre skoler i at samarbejde. Samarbejdet i skoleforeningerne er et fortrinligt samarbejde til gavn for skoleformerne. Et samarbejde mellem skoler må imidlertid aldrig gå så vidt, at et fælles mål overskygger den enkelte skoles interesse i at arbejde som økonomisk selvstændig enhed.

Forslaget skal klargøre indholdet i det grundlæggende krav om reel uafhængighed og sikre, at skolerne for fremtiden opfylder dette. Der foreslås derfor en række præciseringer af loven og i visse tilfælde egentlige stramninger af tilskudsbetingelserne.

Den gældende lovgivning forbyder allerede filialskoler. Ved filialskoler forstås i denne sammenhæng også skoler med selvstændig bestyrelser men med fælles skoleleder. Hver skole skal have sin bestyrelse og sin daglige ledelse.

Lovforslaget skal ses i sammenhæng med forslag til lov om ændring af lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler.

En række bestemmelser bliver enslydende i alle 4 love. Herudover har der vist sig behov for ændringer i lov om friskoler og private grundskoler.

Af hensyn til sikkerheden for skolerens drift indføjes en regel om skolerens adgang til at investere likvide midler. En tilsvarende bestemmelse gælder for erhvervsskolerne.

Tilskudssystemet for de frie grundskoler, private gymnasier og hf-kurser bygger i høj grad på, at de af skolerne valgte revisorer foretager en omfattende revision af grundlaget for tilskudsberegning og skolerens årsregnskaber. Det bør derfor sikres, at revisionen ikke kommer i en interessekonflikt, hvor revisor både skal påse, at skolen og den, der udlejer bygninger, forvalter sine interesser bedst muligt. Det skønnes endvidere hensigtsmæssigt, at undervisningsministeren i tilfælde, hvor revisor ikke opfylder lovens krav til revision, får hjemmel til at pålægge skolen at skifte revisor.

På undervisningsministerens område er der flere former for selvejende institutioner, der alle normalt får store statslige driftstilskud, og undervisningsministerens hjemmel til at tilbageholde tilskud, lade tilskud bortfalde og kræve tilskud tilbagebetalt, bør derfor være enslydende og bør i øvrigt præciseres.

Det vil ikke være rimeligt, hvis lærere og andre ansatte lader deres børn gå i kostskole, hvor de selv er ansat. Det foreslås derfor, at der ikke kan gives kosttilskud for børn af lærere og andre ansatte på skolen/kurset og andre uddannelsesinstitutioner, der har bygningsfællesskab med skolen/kurset.

For de frie grundskoler foreslås, at undervisningsministeren får beføjelse til at udstede regler om tilskud til skolefritidsordninger. Reglerne skal udformes således, at alene børn med et reelt pasningsbehov indgår i tilskudsberegningen.

Endvidere foreslås bestemmelser, hvorefter frie grundskoler, der overtager samtlige elever eller hele klasser fra en fri grundskole, der ophører med sin virksomhed i løbet af skoleåret, kan få tilskud for disse elever. Hvis eleverne fra en nedlagt fri grundskole overtages af folkeskolen helt eller klassevis, vil hjemkommunerne blive fritaget for bidragsforpligtelsen for disse elever fra overtagelsestidspunktet.